POSTCODE MAG GEEN VOORSPELLER ZIJN VAN ZORG EN ONDERSTEUNING

Kansen voor een sterke lokale ondersteuning bij post-covid

De problematiek: een groeiende groep in de knel.
In Nederland leven naar schatting 750.000 volwassenen, kinderen en jongeren met post-covid klachten, van wie circa 100.000 ernstig beperkt of bedgebonden zijn. De instroom stopt niet: ook na herhaalde infecties kan post-covid nog ontstaan. Veel inwoners zijn al jarenlang ziek zonder passende ondersteuning.

Juist op lokaal niveau wordt het verschil gemaakt tussen vastlopen en verder kunnen. In de kern gaat dit om iets fundamenteels: zorgen voor mensen die zelf de kracht niet meer hebben om hun weg te vinden in complexe systemen. Een samenleving waarin we omzien naar elkaar, begint bij de toegang tot de gemeente. Deze heeft een sleutelrol.

1. De praktijk: waar inwoners vastlopen

Vanuit onze raadplegingen onder patiënten zien we dat zij vastlopen omdat het huidige systeem meer vraagt dan zij kunnen geven. De belangrijkste knelpunten zijn:

- Processen: het aanvragen van hulp (formulieren) kost vaak meer energie dan de patiënt heeft, wat leidt tot terugval of verergering klachten.
- Onduidelijk startpunt: mensen worden herhaaldelijk doorverwezen tussen Wmo, sociaal team en andere loketten.
- Verkeerde focus bij ondersteuning: hulp is vaak gericht op "activatie" en "zelf doen", terwijl bij post-covid juist energiebesparing nodig is.
- Reizen of afspraken zijn vaak niet haalbaar (bijvoorbeeld: niet in staat om naar een gemeenteloket te gaan)
- Belastende leefomgeving: prikkels uit de omgeving verstoren het dagritme en het herstelproces.

2. Oplossingsrichtingen:

Op basis van de behoeften van patiënten reiken wij de volgende bouwstenen aan om de lokale uitvoering te ondersteunen. Deze zijn direct toepasbaar binnen bestaande structuren:

A: Richt één duidelijk aanspreekpunt in:

- één loket voor post-covid (mogelijke speciaal aanspreekpunt voor bedgebonden patiënten).
- geen doorverwijzingen tussen afdelingen.
- één persoon die overzicht houdt en meedenkt.

(Bronnen: input ervaringsdeskundigen (PED; 2026), achterbanraadpleging september 2025 (n=1452), thematische analyses open vragen, Handreiking postinfectieuze aandoeningen voor gemeenten, RIVM schattingen post-covid)

PostCovidNL

B. Verminder de belasting van het proces:

- minder formulieren en stappen
- planbare communicatie (geen onverwachte telefoontjes)
- mogelijkheid tot digitaal of schriftelijk contact

C. Werk vanuit energiebesparing in plaats van activatie:

- pas ondersteuning aan op wat iemand aankan
- voorkom dat hulp leidt tot terugval

D. Zorg voor één vaste contactpersoon:

- iemand die helpt bij het organiseren van zorg, werk en ondersteuning. Dit voorkomt dat mensen alles zelf moeten coördineren.

E. Maak informatie eenvoudig en vindbaar:

- één centrale webpagina
- duidelijke (B1-niveau) taal
- verwijs naar betrouwbare informatie via postcovidnl.nl

C. Focus op kinderen en gezinnen

Post-covid ontwricht de gezinssituatie, kinderen lopen vast in hun ontwikkeling. Knelpunten: beperkt passend onderwijs, overbelaste (jonge) mantelzorgers. Nodig:

- Gezinscoördinatie: eén casemanager voor het gezin.
- Onderwijs op maat: afstandsonderwijs als volwaardige optie.
- Toegang: snellere toekenning van hulpmiddelen en PGB.

3. Post-covid: een langdurige opgave voor de gemeente

Post-covid is voor velen een langdurige, invaliderende situatie zonder zicht op herstel. Nu gespecialiseerde ondersteuning en (na)zorg afnemen, komt meer verantwoordelijkheid bij de gemeenten te liggen.

4. Agenda voor de gemeente:

1. Toets de toegang: is er één duidelijk aanspreekpunt voor post-covid?
2. Breng praktijk in kaart: identificeer waar inwoners nu vastlopen.
3. Ervaringsdeskundigheid: ga in gesprek met patiënten om de ondersteuning eenvoudiger en toegankelijker te maken.

Energie is de meest schaarse resource voor deze doelgroep. Een systeem dat daar geen rekening mee houdt, sluit mensen uit. Met relatief kleine aanpassingen maakt u vandaag het verschil tussen vastlopen en menswaardig leven.

De adviezen in deze two-pager vullen de 'Handreiking postinfectieuze aandoeningen voor gemeenten' aan. Deze is tot stand gekomen in nauwe afstemming met de VNG, het ministerie van VWS, patiëntenorganisaties en beleidsmedewerkers van gemeenten.

Meer info en contact via directeur Susanne Baars MSc., MA.
vragen@postcovidnl.nl (let op **nl.nl**)